

1. PRESENTACIÓ

Una vegada fet el curs de “La pilota Valenciana en el currículum de E.F” m’ha fet veure l’aprofitament didàctic que té aquest esport autòcton dins de l’escola. La pilota per als/les alumnes d’avui en dia és un esport desconegut per a ells/es a l’hora de practicar-ho, i ací l’escola deu d’actuar com a mitjador educatiu tant del coneixement del patrimoni cultural valencià com a facilitador de la pràctica esportiva.

Entre les opcions donades per a fer la memòria del curs m’he decidit per fer una unitat didàctica ja que la meua intenció és posar-la en pràctica en un col·legi quan estiga treballant com a mestre d’educació física.

La unitat didàctica està destinada per a alumnes de 6é.Primària, els quals és la primera vegada que van a donar en la classe d’E.F la pilota valenciana. Cal destacar que la pilota valenciana, a nivell professional, sols es jugada per homes però a l’escola anem a treballar la coeducació entre els/les alumnes del centre.

En quant a l’espai partim per a donar les classes d’una pista de futbet a la part de fora i un gimnàs cobert no molt gran amb una paret lliure, la qual l’utilitzem per a practicar els distints colps.

Cal destacar que en Primària no existeix cap bloc temàtic d’esports, si a Secundària. En Primària el bloc temàtic que hi ha és el del jocs, aleshores el que farè és tractar la pilota valenciana com a un esport adaptat a un joc.

2. OBJECTIUS GENERALS D'ETAPA I D'E.F

2.1 OBJECTIUS GENERALS D'ETAPA

1. Actuar amb autonomia en les activitats habituals.
2. Apreciar els valors bàsics de les persones, actuant en conseqüència.
3. Establir relacions equilibrades amb els companys sense cap tipus de discriminació.
4. Expressar-se i disfrutar mitjançant el joc i altres formes d'expressió i comunicació.
5. Identificar total o parcialment el propi cos i ser conscient de les seues possibilitats i limitacions.
6. Identificar els problemes de la vida diària i ser capaç de resoldre'ls amb ajuda o sense ajuda.
7. Observar l'entorn físic i fenòmens naturals contribuint a la millora del medi ambient.
8. Conèixer el patrimoni cultural propi i respectar la diversitat lingüística i cultural de la resta dels pobles.
9. Utilitzar diferents processos mentals i recursos materials per a obtindre informació i adaptar-se al medi.

2.2 OBJECTIUS D'ÀREA D'E.F

1. Esforçar-se en la realització de les activitats físiques per a poder relacionar-se amb la resta i ocupar el temps lliure.
2. Cuidar-se a nivell higiènic, alimentari, postural i d'exercici físic per a obtindre una millora en la salut.
3. Conèixer les possibilitats i límits a l'hora de realitzar un esforç.

4. Resoldre problemes motors adequats dins de les seues possibilitats.
5. Adaptar el seu propi cos per a la realització de qualsevol moviment.
6. Jugar sense cap tipus de discriminació personal, sexual i social evitant comportaments agressius i de competitivitat.
7. Conèixer les distintes activitats físiques i esportives i el seu entorn per a participar en elles.
8. Comunicar-se mitjançant l'expressió motriu i corporal.

2.3 OBJECTIUS DIDÀCTICS DE LA PILOTA VALENCIANA

1. Realitzar de forma autònoma activitats d'escalfament específic.
2. Desenvolupar i perfeccionar les qualitats perceptivo-motrius més sol·licitades en estes activitats esportives: modalitats de pilota i diferents tipus de material.
3. Prendre consciència dels patrons del moviment necessari per a jugar a indiana i pilota valenciana.
4. Conèixer, practicar i desenvolupar els fonaments tècnics de les distintes modalitats de pilota valenciana. (es veuran les modalitats d'escala i corda, galotxa i raspall)
5. Conèixer el reglament de cada modalitat.
6. Conèixer els diferents elements que componen el trinquet.

3. CONTINGUTS

3.1 CONTINGUTS CONCEPTUALS

La pilota valenciana. Història, evolució i situació actual cap a la societat.

La pilota valenciana i les seues modalitats (escala i corda, raspall i galotxa)

La regulació de l'esport: normes i regles bàsiques.

Els recursos per a practicar la pilota en l'entorn immediat.

Arreglar-se la mà.

3.2 CONTINGUTS PROCEDIMENTALS

Participació i pràctica en l'esport de pilota valenciana amb una flexibilització de les normes de joc adaptant-ho al nivell dels/les alumnes.

Utilització i exercitació de les habilitats bàsiques en diferents situacions del joc de la pilota valenciana.

Utilització de les estratègies bàsiques per a la pilota: cooperació, oposició, cooperació - oposició.

Recopilació d'informació de la pilota valenciana a partir de llibres, familiars...

Comprensió per part dels/les alumnes de com arreglar-se la mà.

3.3 CONTINGUTS ACTITUDINALS

Respectar els diferents nivells de destresa, tant d'ell/a com dels altres, en el joc de la pilota.

Actitud de respecte front a les normes i reglament del joc

Acceptació del paper que corresponga a cada jugador en la organització de l'equip.

Interès per conèixer l'esport autòcton de la Comunitat Valenciana.

Apreciar la importància que té arreglar-se la mà en pilota.

Valoració de les possibilitats com a equip i de la participació de cadascun/a dels/les membres amb independència del resultat obtés.

Adquisició d'uns hàbits d'higiene una vegada acabada la classe.

4. TEMPORALITZACIÓ

Pel que fa a la temporalització aquesta unitat didàctica està formada per 9 sessions, una d'elles forma part d'una activitat extraescolar.

La classe de 6é de Primària tindran classe dues vegades per setmana, els dilluns i els dijous. Les classes són de 50 min. però es dóna als/les alumnes 7 min. per anar de l'aula al gimnàs i canviar-se i la classe s'acabarà 7 min. abans per a donar temps a l'alumnat per a que puguin dutxar-se en les poques dutxes que hi ha o llavar-se. Aleshores la classe és queda en un total de 36 min.

Als/les alumnes se li recalca molt que quan vagen pel corredor cap a l'aula que vagen donant-se pressa perquè sino la classe es queda en molt poc de temps.

5. ACTIVITATS D'ENSENYAMENT-APRENENTATGE

LA PILOTA VALENCIANA**SESSIÓ 1****OBJECTIUS:**

1. Apreciar el nivell que té cada alumne/a.
2. Introduir-los en el món de la pilota mitjançant la visualització d'un vídeo.

Material : - Vídeo de la historia de la pilota.

- boli o llapis

Part inicial

La primera sessió consisteix en passar un qüestionari a tots els/les membres de la classe per a realitzar una avaluació inicial dels coneixements que tenen referents a la pilota valenciana. Cal destacar que per aquests/es alumnes va a ser la primera vegada que donen la pilota valenciana a l'escola, aleshores els coneixements que tinguen seran mitjançant els medis de comunicació com històries o anècdotes contades pels seus avantpassats.

Part principal

Consisteix en explicar breument la història de la pilota, evolució i la seua situació actual. A més, visualitzaran un vídeo que tracta de les diferents modalitats de la pilota valenciana.

Part final

Aclarir dubtes dels/les alumnes i ensenyar el material que s'utilitza en pilota (pilotes de badana, de vaqueta, de tec. Didals amb punta, rodons i casolans. Guants d'ací i alternatius). Comentar als/les alumnes que pregunten als seus pares o avis sí jugaven a pilota i preguntar-los el material que utilitzaven i intentar portar-ne a classe.

LA PILOTA VALENCIANA**SESSIÓ 2****OBJECTIUS:**

Que el/la alumne/a descobrisca de forma inconscient les distintes formes de colpejar a la pilota.

Material : -Indiaques.

- pilotes de tot tipus (escuma, de plàstic, de tenis.....)

Part inicial

Els/les alumnes agafaran el material que hi ha dalt indicat i aniran colpejant-li de forma lliure per tot l'espai. Posteriorment s'agruparan per parelles per a fer el mateix.

Part principal

Consisteix en realitzar una sèrie d'exercicis per a que l'alumne/a es familiaritze amb la pilota. Els exercicis poden ser **llançaments** (curts, llargs, per terra, que bote, amb les dues mans...), **colpejar a la paret individualment**(lliure, amb les dues mans, a l'aire, al primer bot, més d'un bot, per terra, colps alternant les mans i colps per dalt i per baix...) **i per parelles** (colpejar alternativament ,concurs a veure qui fa més cops...) **i colpejar enfronts** (lliure, fort, jugar-la enfrontats al primer bot i a l'aire, un adoba, altre/a li pega i l'altre/a l'escuma o la torna colpejant....)

Part final

Arreplegar tot el material utilitzat durant la sessió. Avisar als/les alumnes que porten el material adequat per arreglar-se la mà.

LA PILOTA VALENCIANA**SESSIÓ 3****OBJECTIUS:**

1. Que el/la alumne/a conega els diferents colps característics de la pilota valenciana.
2. Que sapiguen distingir els/les alumnes la funció que té cada colp.
3. Que coneguen la realització d'un escalfament específic de pilota.

Material : - indiaques, pilotes o altre material que puga fer la mateixa funció que aquestes.

Part inicial

Consisteix en realitzar un escalfament propi de pilota valenciana ja que en la sessió d'avui es van a treballar els distints colps existents i cal escalfar les parts implicades per a evitar lesions.

Es realitzaran exercicis de braços (els dos braços avant, darrere, un avant i l'altre cap al darrere....), de cadera (moviments circulars cap a un costat i cap a l'altre....), de coll per a evitar lesions (moviments circulars, avant- darrere, dreta - esquerre...) i d'extremitats inferiors.

Part principal

Els/les alumnes van a treballar els distints colps de pilota valenciana de forma individual, per parelles i amb grups de 3-4. Aquest treball van a realitzar-ho amb la paret per a executar millor el colp i no perdre tant de temps sí ho fan per parelles.

Els colps que van a aprendre són la volea, el bot de braç, la palma, de bragueta o sobaquillo, de manró, de carxot, de rebot i els colps de raspall. Cada vegada que s'execute un colp s'explicarà als/les alumnes la funció que té aquest.

Part final

Arreplegar tot el material utilitzat en la classe i avisar-los/les de que per a la sessió següent porten el material vist en la sessió 1, a més de cartes, esparadrap, tesa - moll, targetes de telèfon... Tot aquell/a que no dispose del material se li facilitarà o vendrà.

LA PILOTA VALENCIANA**SESSIÓ 5****OBJECTIUS:**

- Que els/les alumnes tinguen un coneixement de la modalitat d'escala i corda.
- Reconèixer als jugadors i les seues funcions.
- Que els /les alumnes sapien aplicar els colps.
- Conèixer les parts del trinquet.

Material : - base d'esparadrap feta per ells/es la sessió anterior.

- esparadrap

- indiaques

- pilota de badana

Part inicial

En primer lloc, la classe començarà amb una introducció teòrica de que és l'escala i corda, com es puntua, els jugadors....

Una vegada acabada l'explicació els/les alumnes agafaren indiaques de forma individual per a escalfar i després passaran a treballar per parelles.

Part principal

Els/les alumnes s'agruparan per parelles i aniran pegant-li a la indiaca utilitzant els colps ensenyats, en primer lloc de prop per a posterior anar allunyant-se més. Després s'agruparan en grups de 4 i 1 l'adoba, l'altre li pega i la resta, primer l'empomen i després l'han de tornar colpejant.

Més tard la classe s'agruparà en una meitat a una part de la pista i l'altra meitat a l'altra part. En aquests moments introduïrem la pilota de badana per a jugar amb els/les alumnes i enumerarem a cadascun del membres del grup, aleshores un/a jugador/a d'un equip colpejarà la pilota i un membre de l'altre equip intentarà empomar-la i més tard la tindrà que tornar-la colpejant, així tots els membres de l'equip. Cal destacar que la pilota ha de passar per dalt de la corda col·locada a meitat de la pista.

Part final

Arreplegar tot el material que pertany al/la professor/a per a que no s'oblidi i es perda res.

LA PILOTA VALENCIANA**SESSIÓ 6****OBJECTIUS:**

- Que els/les alumnes tinguen un coneixement de la modalitat de la galotxa.
- Reconèixer als jugadors i les seues funcions.
- Que els /les alumnes sapien aplicar els colps.
- Conèixer les parts del carrer.

Material : - base d'esparadrap feta per ells/es la sessió anterior.

- esparadrap
- indiaques
- pilota de badana

Part inicial

En primer lloc, la classe començarà amb una introducció teòrica de que és la galotxa, com es puntua, els jugadors i perquè es juga al carrer i les dificultats existents al carrer.

Una vegada acabada l'explicació els/les alumnes agafaren indiaques de forma individual per a escalfar i després passaran a treballar per parelles.

Part principal Els/les alumnes s'agruparan per parelles i aniran pegant-li a la indiaqua utilitzant els colps ensenyats, en primer lloc de prop per a posterior anar allunyant-se més. Després s'agruparan en grups de 4 i 1 l'adoba, l'altre li pega i la resta, primer l'empomen i després l'han de tornar colpejant.

Més tard la classe s'agruparà en una meitat a una part del carrer improvisat dins del gimnàs, i l'altra meitat a l'altra part. En aquests moments introduïrem la pilota de badana per a jugar amb els/les alumnes i enumerarem a cadascun del membres del grup, aleshores un/a jugador/a d'un equip colpejarà la pilota i un membre de l'altre equip intentarà empomar-la i més tard la tindrà que tornar-la colpejant, així tots els/les membres de l'equip. Cal destacar que la pilota ha de passar per dalt de la corda col·locada a meitat del gimnàs i aquest va actuar de carrer amb els seus balcons improvisats.

Part final

Arreplegar tot el material que pertany al/la professor/a per a que no s'oblidi i es perda res.

LA PILOTA VALENCIANA**SESSIÓ 7****OBJECTIUS:**

- Que els/les alumnes tinguen un coneixement de la modalitat del raspall.
- Reconèixer als jugadors i les seues funcions.
- Que els /les alumnes sapien aplicar els colps.
- Conèixer les parts del trinquet.

Material : - base d'esparadrap feta per ells/es la sessió anterior.

- esparadrap - tesa - moll - pilota de badana - didals - bancs

Part inicial

En primer lloc, la classe començarà amb una introducció teòrica de que és el raspall, com es puntua, els jugadors, el tamborí i el trinquet.

Una vegada acabada l'explicació els/les alumnes agafaren pilotes (no de badana) de forma individual per a escalfar i després passaran a treballar per parelles.

Part principal

Els/les alumnes s'agruparan per parelles i aniran pegant-li a la pilota utilitzant els colps ensenyats, en primer lloc de prop per a posterior anar allunyant-se més. Després s'agruparan en grups de 4 i aniran colpejant a la pilota per terra cada vegada u.

Més tard la classe s'agruparà en una meitat a una part del trinquet improvisat dins del gimnàs, i l'altra meitat a l'altra part. En aquests moments introduïrem la pilota de badana per a jugar amb els/les alumnes i enumerarem a cadascun del membres del grup, aleshores un/a jugador/a d'un equip colpejarà la pilota i un membre de l'altre equip intentarà agafar-la i més tard tindrà que tornar-la colpejant, així tots els/les membres de l'equip. Cal destacar que la pilota ha de tocar el tamborí (banc de madera) per a que siga punt. S'ha de contar com sí fora una partida de veritat per a que s'ensenyen els/les alumnes, al igual que en les modalitats jugades en les sessions anteriors.

Part final

Arreplegar tot el material que pertany al/la professor/a per a que no s'oblidi i es perda res. Els/les alumnes li han de donar una relació d' equips amb tres components, en el que en cada equip ha d'haver com a mínim una xica.

LA PILOTA VALENCIANA**SESSIÓ 8****OBJECTIUS:**

- Posar en pràctica els coneixements i destreses adquirides en les distintes modalitats de pilota.
- Mostrar la relació de col·laboració entre els/les membres d'un equip.
- Veure com es mouen els/les alumnes dins de la competició (escala i corda i galotxa)

Material : - material de cada alumne/a

- pilotes de badana - corda - bancs

Part principal

El professor organitza un campionat entre els/les membres de la classe per a finalitzar la unitat didàctica i per veure la assimilació dels continguts pels alumnes. La competició agafarà l'última hora del matí (11-12) i s'allargarà fins la 1 del migdia. Cada partida serà de 6 min.

La competició d'escala i corda es jugarà a la pista de futbol i la de raspall dins del gimnàs. El professor supervisarà en tot moment la competició però seran els/les mateixos/es alumnes els/les que actuaran com a àrbitres.

Una vegada acabada la competició i haver comprovat l'èxit obtés, els/les alumnes es faran un foto i aquesta serà col·locada al tabló del Departament d'Educació Física del col·legi.

LA PILOTA VALENCIANA**SESSIÓ 9**

Com a última sessió es podria organitzar una activitat extraescolar amb els/les alumnes de 6é de Primària anant a les galotxetes de Monòver per a que passaren un matí o una vesprada jugant. També es podria organitzar un campionat adaptant-se a les característiques de les galotxetes entre els/les alumnes, a l'igual que el fet en la sessió anterior.

Com a un altra alternativa a aquesta activitat extraescolar es podria anar a visitar el trinquet de Pelaio i explicar-los/les perquè es diu la catedral de la pilota i que ells/es veieren un trinquet de veritat i que anaren relacionant el que s'ha parlat a classe i el que estan veient.

6. ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

6.1 METODOLOGIA

La metodologia utilitzada en la unitat didàctica de la pilota valenciana ha estat enfocada tenint en compte els següents principis:

- **Flexible:** S'ha permés, en tot moment, ajustar les propostes al ritme de cadascun/a dels/les alumnes evitant diferències de destreses, sexe...
- **Activa:** Degut a que els/les alumnes han sigut els/les principals protagonistes del seu propi aprenentatge.
- **Participativa:** Afavoreix el treball en equip fomentant el companyerisme i la cooperació.
- **Inductiva:** Ha d'afavorir l'autoaprenentatge, així es podrà comprovar la seua pròpia millora, tant en les habilitats com en les destreses mostrades en la pilota.
- **Integradora:** En el procés d'aprenentatge i ensenyament de la pilota s'han tractat totes les habilitats i destreses pròpies de l'Educació Física.
- **Lúdica:** La pràctica de la pilota ha estat enfocada d'una forma lúdica per a que siga significatiu per a l'alumne/a però sempre respectant els continguts previstos.
- **Creativa:** Han d'haver moments d'alguna sessió en que s'ah deixat als/les alumnes fer el que vulgueren per a que treballaren la creativitat i deixar en un costat els models repetitius que solen fer.

6.2 TÈCNIQUES D'ENSENYAMENT

Les tècniques utilitzades durant la unitat didàctica de la pilota valenciana per a impartir les classes són les següents:

- **Instrucció directa:** L'alumne/a compleix allò que li diuen. Un exemple és en la sessió 2 quan els/les alumnes treballen els llançaments en que sols es limiten a fer allò que els diuen.
- **Reproducció de models:** Els/les alumnes imiten al mestre amb les distintes formes de colpejar a la pilota, entre altres.
- **Resolució de problemes:** La classe troba la solució als problemes que sorgeixen quan es juga el campionat, en que ells/es mateixos/es relacionen el problema que tenien amb la realització de la pràctica, amb la posterior solució al problema sorgit.
- **Assignació de tasques:** El mestre determina les tasques que han de realitzar els/les alumnes. Un exemple clar és quan el mestre explica el que té que fer el feridor....
- **Ensenyament individualitzat:** Es realitzarà en aquells/es alumnes que necessiten un tractament individualitzat per a corregir qualsevol moviment, colp...que estiga fent.

7. AVALUACIÓ

El procés avaluador estarà compost per una:

- **Avaluació inicial:** Es aquella que es realitza en la primera sessió per a veure el nivell dels/les alumnes mitjançant un qüestionari.

Per avaluar els continguts conceptuals proposarem als/les alumnes que contesten a les següents qüestions.

- Què expliquen com es juga cada modalitat.
- Què escrivisquen com és puntuen els punts.
- Què dibuixen un trinquet.
- **Avaluació contínua:** L'observació del professor diària durant les realitzacions així com les posteriors indicacions han de motivar a l'alumne/a cap a la reflexió i posterior actuació en conseqüència.

L'observació intentarà demostrar que els/les alumnes realitzen els colps de totes les modalitats bé.

També es valorarà l'actitud dins del joc i el grau d'interès que demostren a l'hora de preparar-se i portar el material.

- **Avaluació final:** Consistirà en realitzar una observació amb més profunditat mentre els/les alumnes estiguen jugant la partida, ja siga individual o amb equip. A més els/les alumnes complimentaran un qüestionari sobre els continguts conceptuals treballats.
- **Avaluació de la unitat:** Els/les alumnes han de realitzar un treball per a que parlen del que els/les ha suposat la pilota valenciana i què comenten el que més els ha agradat durant aquesta unitat didàctica.

Els instruments d'avaluació que utilitzarem són:

- Qüestionaris.
- Anecdotalis.
- Llistes de control d'assistència.
- Treballs.
- Llistes de control sobre l'execució segons el model següent:

ALUMNE:	CONSEGUIT	MILLORANT
VOLEA		
BOT DE BRAÇ		
LA PALMA		
BRAGUETA		
MANRÓ		
CARXOT		
REBOT		
COLPS DE RASPALL		

Els criteris de qualificació que s'utilitzaran per avaluar aquesta unitat didàctica són:

Criteris conceptuals (30%):

- treball pilota 1,5
- treballs jocs motrius 1,5

Criteris procedimentals (55%):

- *joc de pilota (40%):*
 - frontonet..... 1,5

- ferir escala i corda 0,25
- ferir galotxa 0,25
- dau escala i corda 0,25
- dau galotxa 0,25
- joc amb company 0,50
- traure raspall0,25
- restar raspall 0,25

- *jocs motrius (10%):*
 - exposició a classe0,50
 - participació externa (carrasquer..) 0,50

critèris actitudinals (20%):

- treball diari0,50
- actitud amb companys0,25
- higiene 0,50
- puntualitat i assistència0,50
- activitats extraescolars 0,25

autoavaluació raonada (5%)0,50